

Đi Mai Lạc

Ngôi nhà dân Mẹ Đốc nghĩ về ông Phạm Văn Đổng

(Bài của 1 người cháu)

Tôi mừng niềm 50 năm ngày ông Phạm Văn Đổng ký công hàm công nhận Hoàng Sa, Trường Sa thuộc Trung Quốc.

Tôi xin tự giới thiệu: Tôi là một công dân sinh ra và lớn lên trên quê hương Mẹ Đốc của cả thế giới ông Phạm Văn Đổng, được đào tạo liên tục từ tiểu học lên đến hết cách chính quy để đi mái trường xã hội chủ nghĩa. Về mặt gia đình tôi gọi ông Đổng bằng ông. Do nhà gần và có quan hệ huyết thống nên trong gia đình tôi có người cũng theo ông Đổng rồi bị Pháp bắt và sát hại từ những năm 1930.

Tôi không có ý khoe khoang nhưng tôi muốn nói rằng không có lý do gì mà bản thân tôi lại không tự hào và kính trọng ông Phạm Văn Đổng.

Đúng là thế hệ chúng tôi đã từng rất tự hào là quê hương đã sinh ra một người con ưu tú. Một số tự hào đã được giáo dục để trở thành "bàn năng", nhưng là một "phần tử không đi u kiêu", mà trong tất cả các bài

t p làm văn chúng tôi đ u ph i có nh ng câu đ i lo i: "t hào là m t h c sinh đ i mái tr ng XHCN, t hào đ c s ng trong th i đ i H Chí Minh, t hào quê h ng đã sinh ra Th t ng Ph m Văn Đ ng, ng i h c trò xu t s c c a Ch t ch H Chí Minh vĩ đ i", vân vân và vân vân.

Nh n th c v s kính tr ng và t hào cũng đ c đúc ra t nh ng khuôn m u có s n nh ng r i cũng đ n lúc chúng tôi c n tìm hi u v nh ng gì mình đã t ng t hào kính tr ng. Ch ng h n, cái g i là mái tr ng XHCN mà chúng tôi ca ng i cho đ n bây gi nh th nào v n ch a đ nh hình đ c. Ngày x a h c đ i mái tr ng XHCN còn bây gi đang "đ nh h ng" XHCN nh ng l i đ c đánh giá là xã h i phát tri n, có nghĩa là càng đi xa CNXH thì xã h i càng phát tri n!

Còn v ông H Chí Minh thì nhi u ng i đã nói r i, tôi ch có th ghi thêm l i dân gian quê chúng tôi ta thán:

*S ng đ i tri u đ i Cha H
Làm con thì đ c, làm ng i thì không*

Hôm nay, là ng i dân M Đ c, tôi nói v ông Đ ng - h n 30 năm làm Th t ng, ông đã làm đ c gì cho đ t n c, quê h ng.

G i ông là m t nhà ngo i giao, m t nhà chính tr tài ba đã giành chi n th ng trong cu c kháng chi n ch ng M c u n c là không đúng, b i vì cu c chi n tranh này có th tránh đ c. V l i "th ng" nh ng không có "l i", nh ng ng i M , chính sách M mà ông ch ng, bây gi đ c m i quay l i Vi t Nam. Cũng không có "nhà ngo i giao tài ba" nào l i ký

công hàm công nhân lãnh thổ của mình cho quốc gia khác.

Nếu ông là một nhà kinh tế cũng không đúng; vì lúc có một nhà đất nước cũ miến Bắc ông không đưa ra được quốc sách nào có tính vĩ mô để tăng trưởng kinh tế, ngoài chính sách "tích lũy, kiên nhẫn" "hết gạo còn làm hai, làm ba". Còn sau tháng 4/1975 với chính sách hợp tác xã nông nghiệp và di dân đi kinh tế mới, ông đã biến cùng hóa cả miền Nam, với trọng tâm đó là một nước miền trong khu vực Đông Nam Á.

Nói ông là một nhà lý luận, một nhà văn hóa cũng không nên. Ông có câu nói với thanh niên, học sinh: "Muốn xây dựng chủ nghĩa xã hội cần phải có những con người mới xã hội chủ nghĩa" những ông lối vòng vo về cái chủ nghĩa xã hội và con người xã hội chủ nghĩa của ông. Con người mới khác con người cũ cái gì? Kiên nhẫn "con gà, cái trứng" hay chính sách "có học có việc làm, có việc làm mới cho người học" đó là thói của ông. Còn về văn hóa thì hình như ông hiểu về văn tiếng Việt nên thường dùng từ tiếng Pháp trong văn nói.

Người dân MĐC "kính trọng" ông lắm! Tôi xin kể một sự giai thoại về ông Đổng quê huyện MĐC:

Thật kể còn hợp tác xã nông nghiệp, mới lên ông về quê là dân MĐC thì khi. Trọng tâm khi ông về là tập trung người quân, người quyên tham gia chế độ cũ lên núi để tập hợp các tập thể cho đến khi nào ông đi mới thì về.

Trên tuyến đường ông qua, hai bên đường được bón rất nhiều phân urê, lúa xanh đẹp thây rất đẹp mắt. Ông khen đưa pha pha làm ăn giỏi, chế độ mới của xã tiến lên Chủ nghĩa xã hội. Nhưng đến khi ông đi thì chế độ phân nhiều bị cháy, chế độ phân còn còi không trổ bông nữa. Mới lên ông về quê, một ngày công của xã viên được 4 lạng lúa (0,4 kg)!

Có một năm các xã ven biển MĐc như Đc L, Đc Minh, Đc Phong có cơn cá ông (dân biển gọi cá voi là cá ông, cá bà) cơn biển ngoài biển ngang làm ghe tàu như cơn dân không dám ra biển đánh cá; còn xã miền núi Đc Phú thì đêm đêm nhieu heo rừng ra phá hoại hoa màu cơn dân, chính quyền đưa phởng bắt l. Gp lúc ông Đc ng về quê, nghe báo cáo tình hình đưa phởng xong, sáng hôm sau ông xuống biển chờ cho cá ông nổi lên ông nói "Yêu cơn các đc ng chí kít níp cá thành xã viên hợp tác xã". Cá ông nghe th l n tu t ra biển. Chi u đ n, ông lên núi xem heo rừng phá hoại hoa màu. Ông cũng nói với cán bộ đưa phởng cho chúng vào hợp tác xã là chúng sẽ thu n h t, nhưng cán bộ đưa phởng nói: "th a bác, chúng nó đã vào hợp tác xã lâu rồi, chúng cũng làm ăn t p th đàng hoàng, lúc nào xuống phá bà con cũng đi hàng đàn t vài ba chục con tr lên". Ông Đc ng nói: "Về thì cho đi kinh tế m i!". K t t i hôm y c xã Đc Phú không còn cơn heo rừng nào dám ra phá n a.

Có ng i h i ông Đc ng, sao ông không nh n đ ng i ta gọi b ng Bác, ông nói: "Ông H x ng là Cha, n u tôi x ng là Bác, t c là anh cơn ông H à!"

Có l n ông t i thăm nhà ch là bà Th a Xuân, có m nh v n tr ng rau đ ăn và đ bán. H i đó t n có giá, ông nghe ng i ta mua bán nhau n m rau, qu cà, cơn nói "m t đ ng, hai đ ng", ông gi n l m vì b m y bà hàng xén ch g i tên huý ra. Sau đó ông về Hà N i và quy t đ nh "nâng" t n Vi t Nam, đ t đó ng i ta không kêu "m t đ ng hai đ ng" n a mà chuy n qua "m t ngàn, hai ngàn" cho đ n bây gi .

S kính tr ng cơn dân MĐc đ i với ông Đc ng là nh th đó. Còn s t hào thì sao? Sau khi biển đ c ngày 14/9/1958 ông Ph m Văn Đc ng ký công hàm công nh n qu n đ o Hoàng Sa và Tr ờng Sa cơn Trung Qu c thì ng i dân MĐc cơn th y nh c nhã thay cho ông. Cu c đ i cơn ng i hay ch đ chính tr có th có nhieu sai l m, nhưng bán đ t bán n c cho ngo i bang thì là sai l m không th tha th đ c. "Noi g ờng" ông là Tr n Đc L ờng - với t cách là Ch t ch

nó c đã ký hi p đ nh đ ng biên trên b và trên bi n ti p t c nh ng đ t và bi n cho Trung Qu c.

Ri đây, l ch s dân t c Vi t Nam s ghi:

- Ông Ph m Văn Đ ng quê M Đ c, Qu ng Ngãi, v i t cách là Th t ng Chính ph , ngày 14/9/1958 đã ký công hàm công nh n qu n đ o Hoàng Sa và Tr ng Sa thu c v Trung Qu c.

- Ông Tr n Đ c L ng quê Đ c Ph , Qu ng Ngãi, v i t cách là Ch t ch n c, ngày 30/12/1999 đã ký Hi p c biên gi i trên đ t li n nh ng cho Trung Qu c hàng ngàn cây s vuông, ti p đ n ngày 25/12/2000 đã ký Hi p đ nh phân đ nh v nh B c B ti p t c nh ng hàng ch c ngàn cây s vuông m t bi n cho Trung Qu c.

V y là Qu ng Ngãi có hai t i đ cùng tham gia bán n c d i tri u đ i H Chí Minh.

Nhân dân M Đ c, Qu ng Ngãi có th có s kính tr ng, t hào đ c không? Không, hoàn toàn không! Ngay c chính con cháu trong t c h Ph m không ai dám ng ng cao đ u đ t hào là con cháu ông Ph m Văn Đ ng. H cũng bi t r ng, Nguy n Thân (quê Th ch Tr , M Đ c, Qu ng Ngãi) là đ i th n tri u Nguy n câu k t v i th c dân Pháp ch ng phá phong trào C n V ng, tiêu di t nghĩa quân Phan Đình Phùng, sau năm 1945 đã b Vi t Minh cho đào phá toàn b m m , nhà c a (Có l vì v y mà C ng S n không dám đ a ông Ph m văn Đ ng v chôn ở quê nhà, còn ông Tr n Đ c L ng khi h t làm ch t ch n c cũng không dám v Qu ng Ngãi).

K ra thì ông Đ ng cũng bi t sám h i, khi cu c đ i đã x chi u s ng trong bóng t i c a s mù lòa và c a xã h i ông tham gia t o nên; v th t ng ba ph i, hi n lành đ n nhu nh c, đã có câu nói tr danh "Không ai làm th t ng lâu nh tôi và cũng không ai làm kh dân nhi u h n tôi!" – có l đó là câu nói duy nh t đ ng trong cu c đ i c a ông. Không nh ng ông làm kh dân lúc còn s ng, mà ông còn làm kh dân khi đã

chết. Bị t bao gi nhân dân Việt Nam mới lý lý để c Trồng Sa, Hoàng Sa? Còn ng i dân Quần Ngãi tiếp t c ề c ra n p thu đ xây lăng m cho dòng họ Phạm c a ông, xây b o tàng, nhà t ng ni m Phạm Văn Đ ng.

Ngày 1/9/2008 Quần Ngãi đã khánh thành "Khu u ni m Phạm Văn Đ ng"; theo thông báo chính t c t chính quy n, t ng kinh phí h n 46 t đ ng, trong đó ph n xây l p h n 20 t , trên di n tích h n 2 ha (Giá đ t là 1,3 tri u/m², tr giá đ t kho ng 26 t).

B n m i sáu t kia có th làm đ c nh ng gì cho nhân dân Miền Đ c, Quần Ngãi?

Xin th a:

- Xây đ ng 3.067 ngôi nhà cho ng i nghèo;
  - T o đi u ki n cho 115.000 tr em nghèo có đi u ki n mua sách v đ n tr ng trong năm h c m i;
  - Là ti n thu c a 144.230 ng i dân Miền Đ c trong 2 năm (DB 1 toán thu ngân sách năm 2008 c a huy n là 23,1 t đ ng)
- Đó là ch a tính đ n các chi phí khánh thành, duy tu, chi l ng cho nhi u ng i trông coi, b o v .

M t ng i con c a quê h ng núi n sông Trà, nh ng đ n khi chết r i v n còn làm kh nhân dân Quần Ngãi, có ph i vì ông là đ ng viên Công s n, h c trò c a Hồ Chí Minh không? Trong khi c Hu nh Thúc Kháng, quy n ch t ch n c đ u tiên c a Việt Nam dân ch c ng hòa, yên ngh trên núi n l ng gió, ngôi m đ n gi n đ c xây đ ng t th i ông Ngô Đình Di m, ngày ngày khách trong ngoài n c, đ m i thành ph n đ n vi ng thăm đ u th hi n lòng tôn kính.

"V n Niên là V n Niên nào

Thành xây x ng lính, hào đào máu dân"

Câu ca dao x a đi vào ti m th c c a th h chúng tôi, "th h sinh ra và l n lên d i mái tr ng xã h i ch nghĩa"; câu ca dao kh i mào cho

cuộc khai nghĩa nông dân mang tên "khai nghĩa Chày Vôi" (năm Bính Dần 1866) xuất phát từ việc xây dựng Văn niên cũ, quân sĩ và dân phu phải làm công khổ sai, nhiều người oán giận, vua Tự Đức muốn thi đã đi vào lịch sử dân tộc là vua hôn quân vô đạo.

Tôi đã đến lăng mộ vua Tự Đức, cũng đã đến khu tưởng niệm Phạm Văn Đồng. Trên tất cả mọi phương diện (đất đai, di sản tích, quy mô, kinh phí, thời gian, ...) lăng Tự Đức còn lâu mới bằng khu tưởng niệm Phạm Văn Đồng - một vị thủ tướng đầu tiên của XHCN còn hơn cả vị hoàng đế của triều đình phong kiến, ngay cả khi đã chết.

Lịch sử rất sòng phẳng. Thời gian trôi qua, dân tộc sẽ có cái nhìn khách quan hơn, đánh giá công, tội một cách rõ ràng; sẽ kính trọng đối với từng nhân vật lịch sử không cần phải áp đặt, công nhận.

Là một người dân MĐC, tôi cảm thấy có tội khi nói thêm (*Quê tôi*) "là quê hàng cả của Thủ tướng Phạm Văn Đồng".

MĐC, Quảng Ngãi, Việt Nam.